

ประวัติคุณสืบ นาคะเสถียร

คุณสืบ นาคะเสถียร หรือนามเดิม สืบยศ เป็นชาวอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เกิดเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2492 ที่ตำบลท่างาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี บิดาชื่อ นายสลับ นาคะเสถียร เคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี มารดาชื่อ นางบุญเยี่ยม นาคะเสถียร มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน โดยคุณสืบ เป็นบุตรชายคนโต มีน้องชายและน้องสาวอีก 2 คนคือ คุณกอบกิจ นาคะเสถียร และคุณกัลยา รักษาสิริกุล มีบุตรสาว 1 คน คือ คุณชินรัตน์ นาคะเสถียร

ครอบครัวของคุณสืบเป็นครอบครัวชาวนา ชีวิตในช่วงปฐมวัยจึงต้องช่วยทำงานในนาของมารดา เมื่อว่างจากภาระดังกล่าว ก็ออกท่องเที่ยวไปกับเพื่อนๆ โดยมีไม้ไผ่หน้างัดกู่ใจ คุณสืบได้เข้าเรียนในชั้น ประถมต้นที่โรงเรียนประจำจังหวัดปราจีนบุรี ช่วงปิดเทอมว่างจากการเรียนก็ออกไปช่วยงานทางบ้าน ยกเสริมแนวคันนาเอง เพื่อไม่ให้มีข้อพิพาทกับเพื่อนบ้าน ทำงานอยู่กลางแจ้งทั้งสิ้น แม้แดดจะร้อนก็ไม่เคยปริน้ำก บ่น ครั้นเรียนจบ ประถม 4 ต้องจากครอบครัวไปอยู่ที่ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จนกระทั่งเรียน จบมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสมัยเด็กนั้น คุณสืบมีบุคลิก ประจำตัวคือ เมื่อสนใจหรือตั้งใจจะทำอะไรแล้ว ก็จะมี ความมุ่งมั่นตั้งใจทำอย่างจริงจัง จนประสบความสำเร็จ และเป็นผู้ที่ผลการเรียนดีมาโดยตลอด

เมื่อ พ.ศ. 2511 คุณสืบ เข้าศึกษาในคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความตั้งใจในการศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพ และเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต โดยเป็นที่ทราบกันดีระหว่างหมู่ผู้ ใกล้เคียงว่าคุณสืบเป็นผู้มีใจรักศิลปะ และสูงส่งในเชิงมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบในการดำเนิน ชีวิตในสมัยเรียนอย่างเป็นแบบแผน เมื่อจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เมื่อปี 2514 แล้ว ได้เข้าทำงานที่ส่วนสาธารณะของการเคหะแห่งชาติ เมื่อพ.ศ. 2517 ได้เข้าศึกษาในระดับ ปริญญาโท สาขาวิชาวนวัฒนวิทยา ที่คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนจบ การศึกษา

เมื่อพ.ศ. 2518 ได้บรรจุเข้ารับราชการตำแหน่งพนักงานป่าไม้ตรี กองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว – เขาชมัญญ์ จังหวัดชลบุรีปราบปรามจับกุมผู้บุกรุกทำลายป่าอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ต้องหาส่วนใหญ่ได้รับการปฏิบัติอย่างสุภาพมีมนุษยธรรม เมื่อปี 2522 ได้รับทุนจาก British Council ไปเรียนปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ ในสาขาวิชาอนุรักษ์วิทยา

ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางพระ มีส่วนร่วมในการจัดการและประสานงาน รวมทั้งเป็นวิทยากรฝึกอบรมพนักงานพิทักษ์ป่าอีกหลายรุ่น และกลับเข้ามาปฏิบัติราชการประจำฝ่ายวิชาการ กองอนุรักษ์สัตว์ป่า ในปี 2529 ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าโครงการอพยพสัตว์ป่าตกค้างในพื้นที่อ่างเก็บน้ำรัชชประภา (เขี้ยวหลาน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เมื่อปี 2530 ได้ปฏิบัติงานในโครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส ต่อมาได้รับคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานีอีกตำแหน่งหนึ่ง และยังสามารถเป็นอาจารย์พิเศษประจำภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกด้วย ในขณะเดียวกันก็ได้จัดเตรียมเอกสารทางด้านบทความและภาพถ่าย เพื่อการคัดค้านการสร้างเขื่อนน้ำโจนและการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติทุกรูปแบบ

คุณสืบได้กลับเข้ามาปฏิบัติราชการอีกครั้งที่กองอนุรักษ์สัตว์ป่าในปี 2531 ต่อมาในปี 2532 ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และในปี 2533 ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาป่าห้วยขาแข้ง ห้วยใหญ่นเรศวร และได้เป็นวิทยากรบรรยายและร่วมอภิปรายในโอกาสและสถานที่ต่างๆ หลายแห่ง ส่วนมากเป็นหัวข้อเรื่องการ “อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาที่เกี่ยวข้อง” และ “การอพยพสัตว์ป่าที่ตกค้างในเขื่อนเขี้ยวหลาน” อีกทั้งยังได้เขียนเอกสารโครงการงาน เพื่อการจัดการพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยใหญ่นเรศวรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งเป็นพื้นที่มรดกโลก

วันที่ 1 กันยายน 2533 ชำระสะสางความรับผิดชอบและทรัพย์สินส่วนตัวที่ค้างค้างมอบหมายเครื่องใช้ อุปกรณ์ในการศึกษาวิจัยด้านสัตว์ป่าให้สถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ตั้งศาลเพื่อแสดงการคารวะที่มีต่อดวงวิญญาณของเจ้าหน้าที่ที่ซึ่งพลีชีพรักษาป่าห้วยขาแข้ง เริ่มต้นตำนานแห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติที่แท้จริง “สืบ นาคะเสถียร นักอนุรักษ์ไทย” ผู้ที่รักษาป่าและธรรมชาติด้วยกาย วาจา และใจ

